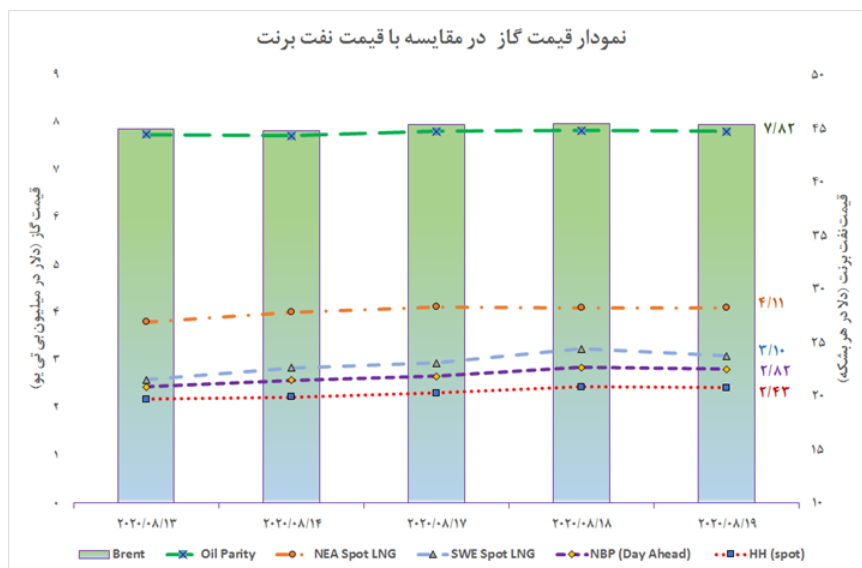

روند قیمت‌ها

در هفته منتهی به نوزدهم ماه اوت، قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال شرق آسیا با ۳۰ سنت افزایش نسبت به گزارش هفته قبل به ۴/۱۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو افزایش یافت و در بازار گاز جنوب غرب اروپا نیز قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی با ۵۰ سنت افزایش نسبت به هفته قبل به ۳/۱۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو افزایش یافت. در بازار گاز شمال شرق آسیا ادامه توقف تولید ال‌ان‌جی از مجتمع گورگن استرالیا به ظرفیت ۱۵/۶ میلیون تن به دلیل بروز نقص فنی و افزایش فعالیت خریداران با منابع متنوع برای تامین تعهدات کوتاه مدت ماه اکتبر عامل ادامه روند صعودی قیمت تک‌محموله‌ها در این بازار بوده است. کاهش عرضه تک‌محموله‌ها و افزایش قیمت گاز در بازارهای اصلی اروپا همچنین سبب شده است، عرضه کنندگان اقدام به افزایش قیمت‌های پیشنهادی خود نمایند. بر اساس گزارش موسسه آرگوس شاخص قیمت تک‌محموله‌-ای این موسسه برای منطقه شمال شرق آسیا در روز نوزدهم اوت برای تحویل در نیمه اول و دوم ماه اکتبر نسبت به روز قبل با ۵ و ۳/۵ سنت افزایش به ترتیب به ۴/۱۸ و ۴/۲۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو افزایش یافته است. افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در بازار شمال شرق آسیا باعث شده است تا بسیاری از خریداران تا زمان اعلام شروع مجدد مجتمع گورگن توسط شرکت شورو از صدور درخواست‌های جدید خرید خودداری نمایند. در بازار گاز جنوب غرب اروپا، قیمت تک‌محموله‌ها تحت تاثیر ادامه روند صعودی قیمت گاز در بازار تی‌تی‌اف برای ماه‌های سپتامبر و اکتبر منجر به افزایش تقاضای خریداران برای خرید و افزایش قیمت تک‌محموله‌ها شد.

با این حال انتظار می‌رود طی هفته آینده قیمت گاز در بازارهای اصلی جنوب غرب اروپا که تحت تاثیر افزایش مصرف گاز برای مصارف برودتی افزایش یافته بود مجدداً تحت تاثیر پیش‌بینی اعتدال دمای هوا در ادامه تابستان اندکی تنزل یافته و منجر به قیمت کاهش تک‌محموله‌ها شود.

خط لوله نورد استریم-۲

با وجود آنکه روسیه احداث خط لوله نورد استریم-۲ را از نظر اقتصادی طرحی کاملاً توجیه پذیر برای انتقال گاز به منطقه اروپا به شمار می‌آورد، اما این طرح همواره با مخالفت صریح سیاسی آمریکا و برخی از کشورهای اروپائی مواجه بوده است و آمریکا بارها شرکت‌هایی را که در احداث این خط لوله مشارکت دارند را تهدید به اقدامات متقابل نموده است و در تلاش است تا احداث این خط لوله را متوقف نماید. خط لوله نورد استریم-۲ قادر به انتقال ۵۵ میلیارد مترمکعب گاز در سال از بستر دریای بالتیک به آلمان بوده و ارزانه‌ترین و کوتاه‌ترین مسیر برای انتقال گاز از میدین تازه کشف شده گاز در منطقه یامال به منطقه اروپا بوده و از این نظر شرکت گازپروم این طرح را از نظر اقتصادی قابل توجیه می‌داند. هرچند بسیاری از کارشناسان انگیزه‌های سیاسی را محرک اصلی تصمیم روسیه برای احداث خط لوله نورد استریم-۲ به حساب می‌آورند.

تاکنون عامل اصلی موضع‌گیری اتحادیه اروپا با احداث این خط لوله علیه روسیه و حمایت از مخالفت برخی از کشورهای اروپائی مسئله اوکراین و امنیت عرضه گاز به منطقه اروپا می‌باشد. زیرا با عملیاتی شدن خط لوله نورد استریم-۲ و در نظر گرفتن خط لوله نورد استریم-۱ ظرفیت انتقال گاز روسیه به منطقه اروپا به ۱۱۰ میلیارد متر مکعب در سال افزایش خواهد یافت. با اینحال اتحادیه اروپا با توجه تمدید قرارداد اوکراین با روسیه به مدت ۵ سال در ماه سپتامبر سال ۲۰۱۹ و واردات گاز از دریای خزر و رشد واردات ال‌ان‌جی و متنوع تر شدن منابع واردات موضع نرم تری را در قبال احداث این خط لوله اتخاذ نموده است. علاوه بر این تهدیدات اخیر آمریکا برای تحریم شرکت‌های اروپائی که در احداث این خط لوله با روسیه مشارکت نموده‌اند با حق حاکمیتی کشورهای اروپائی در تضاد بوده و محرکی برای کشورهای اروپائی برای احداث این خط لوله می‌باشد.

مخالفت آمریکا با احداث خط لوله نورد استریم برای افزایش صادرات ال‌ان‌جی خود به منطقه اروپا و در راستای طرح سلطه انرژی این کشور بوده و عامل اصلی تحریم شرکت‌های اروپائی دست اندارکار این طرح می‌باشد. علاوه بر این تنش‌های آمریکا با اروپا در خصوص تجارت، ناتو و تنزل روابط سیاسی با آلمان که از مدافعین احداث خط لوله نورد استریم-۲ تو می‌باشد، محرک دیگر تحریم‌های اعلام شده می‌باشد.

با اینحال جدال در خصوص خط لوله نورد استریم در اروپا همزمان با کاهش تقاضای گاز این منطقه است. شیوع ویروس کرونا سبب بروز مازاد عرضه گاز، افزایش قابل ملاحظه سطوح ذخیره سازی و کاهش قابل ملاحظه قیمت گاز در منطقه اروپا شده است. انتظار می‌رود با کاهش ۱۶ درصدی صادرات گاز شرکت گازپروم در سال کنونی به منطقه اروپا نسبت به سال ۲۰۱۹ در آمد این شرکت نیز به میزان ۵۰ درصد تنزل یابد. در عین حال کاهش قیمت

خط لوله نورد استریم-۲ قادر به انتقال ۵۵ میلیارد مترمکعب گاز در سال از بستر دریای بالتیک به آلمان بوده و ارزانه‌ترین و کوتاه‌ترین مسیر برای انتقال گاز از میدین تازه کشف شده گاز در منطقه یامال به اروپا می‌باشد.

تمدید قرارداد انتقال گاز اوکراین با روسیه به مدت ۵ سال در ماه سپتامبر سال ۲۰۱۹ و واردات گاز از دریای خزر و رشد واردات ال‌ان‌جی و متنوع تر شدن منابع واردات باعث شده است تا اتحادیه اروپا موضع نرم تری را در قبال احداث این خط لوله اتخاذ نماید.

کاهش قیمت گاز در منطقه اروپا شرایط سختی برای صادر کنندگان

گاز در منطقه اروپا شرایط سختی برای صادر کنندگان آمریکائی بوجود آورده است و تاکنون برداشت کنندگان اقدام به لغو حمل بیش ۱۰۰ محموله ال ان جی نموده‌اند. با وجود اینکه عرضه کنندگان آمریکائی با دریافت هزینه مایع سازی تا کنون توانسته‌اند بخشی از اثرات لغو حمل را جبران نمایند، اما این امر منجر به کاهش ضریب بهره‌برداری از مجتمع‌های تولید شده است و میزان گاز خوراک ورودی به مجتمع‌های تولید در ماه جولای نسبت به ماه مارس با بیش از ۳۰ درصد کاهش به ۹/۵۳ میلیون فوت مکعب در روز کاهش یافته است چشم انداز آینده نیز چندان خوشبینانه نبوده و انتظار می‌رود تعداد محموله‌های لغو شده افزایش یافته و موج دوم احداث مجمع‌های تولید ال ان جی آمریکا را با چالش‌های جدی مواجه نماید.

آمریکائی بوجود آورده است و تاکنون برداشت کنندگان اقدام به لغو حمل بیش ۱۰۰ محموله ال ان جی نموده‌اند.

صادرات ال ان جی موزامبیک از سال ۲۰۲۴

در ۱۵ ماه جولای شرکت توتال فرانسه با پرداخت وامی به مبلغ ۱۴/۹ میلیارد دلار به تانزانیا برای احداث یک مجتمع تولید ال ان جی در آبهای عمیق منطقه شمالی با این کشور به توافق رسید. این اولین وام تانزانیا برای توسعه منابع گازی خود در مناطق دریائی این کشور می‌باشد. این اقدام تانزانیا، موجب شده است تا موزامبیک زمان صادرات ال ان جی از مجتمع تولید در حال ساخت خود را به پیش از زمان بهره‌برداری رسیدن مجتمع تولید ال ان جی تانزانیا موکول نماید. طرح ال ان جی تانزانیا که در منطقه گاز خیز حوضه روندا قرارداد بایستی برای تصمیم‌گیری نهائی برای ساخت در انتظار تائید و تصویب دولت منتظر بماند. این درحالی است که موزامبیک در سال ۲۰۱۹ اقدام به تصمیم‌گیری نهائی برای ساخت مجتمع ال ان جی خود به با سرمایه‌گذاری بیست میلیون دلار نمود و عملیات احداث این مجتمع از ماه اوت همان سال نیز آغاز گردیده است. منابع مالی مورد نیاز برای احداث این مجتمع از طریق سرمایه‌گذاری ۸ آژانس اعتبار دهنده صادراتی، ۱۹ بانک تجاری و دریافت ۴۰۰ میلیون دلار وام از بانک توسعه آفریقا تامین شده است که بزرگترین وام اعطا شده در منطقه آفریقا تا کنون می‌باشد. در سپتامبر سال ۲۰۱۹، شرکت توتال اقدام به خرید ۲۶/۵ درصد سهم شرکت "اکسیدنتال" در مجتمع ال ان جی موزامبیک نمود. بانک توسعه آفریقا معتقد است که مجتمع ال ان جی موزامبیک باعث تسهیل توسعه نیروگاه‌های گازی در آفریقا خواهد شد و نقش کلیدی برای تامین پایدار انرژی ارزان در موزامبیک و سایر مناطق خواهد داشت.

اقدام تانزانیا برای دریافت وام از شرکت توتال و احداث یک مجتمع ال ان جی، موجب شده است تا موزامبیک زمان صادرات ال ان جی از مجتمع تولید در حال ساخت خود را به پیش از زمان بهره‌برداری رسیدن مجتمع تولید ال ان جی تانزانیا موکول نماید.

تاثیر منفی قیمت‌های پائین ال ان جی بر تولید گاز هند از مناطق عمیق

کاهش قیمت تک‌محموله‌های ال ان جی در جهان تولید گاز از آبهای عمیق ساحلی هند را تحت تاثیر منفی قرار خواهد داد. انتظار می‌رود افزایش تولید گاز از آبهای عمیق محرک اصلی رشد تولید گاز داخلی

هند بوده، و تولید گاز از این مناطق تا سال ۲۰۲۳ به یک میلیارد فوت مکعب در روز افزایش یابد. با وجود این، تا کنون صرفاً ۱۵ درصد از این حجم تولید دارای قرارداد بوده و با احتمال ادامه ویروس کرونا و پائین باقی ماندن قیمت تکمحموله‌های ال‌ان‌جی تا سال ۲۰۲۲، تجاری سازی کامل این منابع با مخاطره مواجه خواهد بود. علاوه بر این گاز تولید شده از این منابع به مناطقی از هند عرضه می‌شود که بایستی با تکمحموله‌های ال‌ان‌جی رقابت نماید. با توجه به اینکه قیمت تکمحموله‌های ال‌ان‌جی طی سالهای ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ همچنان پائین باقی خواهد ماند، این دوره برای تولیدکنندگان این منابع بسیار بحرانی خواهد بود و طبق پیش بینی موسسه وودمکنزی در سال ۲۰۲۲ حدود ۳۵ درصد از گازهای تولید شده از منابع عمیق فاقد قرارداد با خطر جایگزینی با تکمحموله‌های ال‌ان‌جی خواهند بود.

در حالیکه در ایالت‌های شرقی هند دسترسی به شبکه توزیع لوله‌کشی از طریق شبکه توزیع گاز شرکت‌های "رلیانس" و "اوان‌جی‌سی" فراهم است، اما این مناطق فاقد دسترسی به محموله‌های ال‌ان‌جی می‌باشند. در این شرایط و بدون نیاز به رقابت با محموله‌های ال‌ان‌جی تنها عرضه کنندگان بایستی گاز را به قیمتی عرضه کنند که بخش‌های نیروگاهی و صنعت قادر به خرید آن باشند. اما در مناطق غربی هند به دلیل دسترسی توأم به محموله‌های ال‌ان‌جی و شبکه توزیع خطوط لوله، بازار گاز بسیار رقابتی بوده و هزینه تولید ۱۷۴ میلیون متر مکعب از گاز تولید شده از منابع عمیق در مرحله دوم افزایش تولید، گرانتر از قیمت تکمحموله‌های ال‌ان‌جی خواهد بود (با شیب ۸/۴ درصد در فرمول قیمت گذاری وابسته به نفت). شایان ذکر است که در هند خریداران روش قیمت گذاری گاز وابسته به قیمت نفت را به دلیل نوسانات کمتر قیمتی به شیوه قیمت گذاری گاز به گاز ترجیح می‌دهند. با این حال خرید تکمحموله‌ها نسبت به خرید گاز داخلی که شامل بند "برداشت یا پرداخت" می‌باشند با مخاطره کمتری مواجه می‌باشد (خریداران بایستی حداقل ۸۰ درصد از قرارداد را صرفنظر از تقاضای فصلی برداشت نمایند). با این حال به نظر طی دو سال آینده می‌رسد قیمت تکمحموله‌های ال‌ان‌جی از گاز تولید شده از آبهای عمیق پائین‌تر باشد. با اینحال تمام گاز تولید شده در مخاطره نبوده و وابسته به شرایط بازار داخلی، رقابت در بخش بالادستی و تصمیمات خریداران برای جایگزینی تکمحموله‌ها با گاز تولید داخل خواهد بود.

انتظار می‌رود افزایش تولید گاز از آبهای عمیق محرک اصلی رشد تولید گاز داخلی هند بوده، و تولید گاز از این مناطق تا سال ۲۰۲۳ به یک میلیارد فوت مکعب در روز افزایش یابد.

در حالیکه در ایالت‌های شرقی هند دسترسی به شبکه توزیع لوله‌کشی از طریق شبکه توزیع فراهم است، اما این مناطق فاقد دسترسی به محموله‌های ال‌ان‌جی بوده و در این شرایط عرضه کنندگان بایستی گاز را به قیمتی عرضه کنند که بخش‌های نیروگاهی و صنعت قادر به خرید آن باشند.

بازارهای جدید برای فروشندگان محموله‌های ال‌ان‌جی

شیوع ویروس کرونا و کاهش فعالیت‌های اقتصادی منجر به کاهش تقاضای محموله‌های ال‌ان‌جی شده است. این امر باعث شده است تا یافتن بازارهای جدید مصرف به یکی از مهمترین دغدغه‌های عرضه کنندگان تولیدکنندگان تبدیل شود. در این میان استرالیا به عنوان یکی از مهمترین صادرکنندگان ال‌ان‌جی جهان توانسته است اولین محموله صادراتی ال‌ان‌جی خود را به آمریکای جنوبی و به کشور شیلی ارسال نماید. لازم به ذکر است یکی از دلایل ورود استرالیا به بازارهای جدید همچون شیلی، مزاد عرضه موجود

یکی از دلایل ورود استرالیا به بازارهای جدید همچون شیلی، مزاد عرضه موجود در بازارهای مشتریان سنتی آسیایی این کشور می‌باشد.

در بازارهای مشتریان سنتی آسیایی این کشور می‌باشد. همان طور که واضح است شیوع ویروس کرونا دلیل اصلی وجود مازاد عرضه بازارهای محموله های ال ان جی بوده است. اما علاوه بر این پیش بینی گرم تر بودن شرایط جوی در پاییز سال جاری در مقایسه با شرایط جوی سال قبل نیز از دیگر علل بوده و تقاضای محموله های ال ان جی را در آسیا تحت شعاع خود قرار داده و سبب کاهش تقاضا در این منطقه شده است.

توسعه پایانه های وارداتی محموله های ال ان جی

با وجود تاثیر منفی شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد جهانی و کاهش تقاضای محموله های ال ان جی، برخی از کشورهای مصرف کننده ال ان جی قصد دارند تجهیزات و زیرساخت ها و امکانات پایانه های وارداتی این خود را توسعه دهند. مهمترین دلایل برای توسعه پایانه های واردات و افزایش ظرفیت تبدیل مجدد گاز کاهش قابل ملاحظه قیمت گاز و ملاحظات زیست محیطی می‌باشد. با توجه به پایین آمدن قیمت محموله های ال ان جی در مقایسه با سایر منابع انرژی به نظر می رسد بسیاری از کشورها قصد دارند سهم ال ان جی در سبد انرژی خود را افزایش دهند. علاوه بر این نگرانی های زیست محیطی در سال های آینده به یکی از مهمترین چالش های جامعه جهانی تبدیل خواهد شد و احداث و یا توسعه مصرف ال ان جی و جایگزینی شدن آن با نفت و زغال سنگ می تواند تاثیر بسزایی در کاهش آلودگی های محیط زیست داشته باشد. لذا این امر نیز موجب دشه است تا کشورهای مختلف به دنبال توسعه پایانه های وارداتی ال ان جی باشند. در این رابطه اندونزی قصد دارد تا پایانه جدید وارداتی محموله های ال ان جی احداث نماید و انتظار دارد این پایانه ظرف مدت ۵ سال به بهره برداری برسد و علاوه بر این هزینه پیش بینی شده برای اجرای این طرح را حدود ۶۰۰ میلیون دلار تا ۸۰۰ میلیون دلار ارزیابی و برآورد کرده است. مقامات اندونزیایی امیدوارند با توسعه و احداث پایانه های جدید بتوانند سهم ال ان جی را در سبد انرژی این کشور افزایش داده و از مزایای اقتصادی و زیست محیطی این منبع انرژی بهره مند شوند.

یکی از مهمترین دلایل توسعه پایانه های واردات و افزایش ظرفیت تبدیل مجدد گاز کاهش قابل ملاحظه قیمت گاز و ملاحظات زیست محیطی می‌باشد.

اندونزی امیدوار است با توسعه و احداث پایانه های واردات سهم ال ان جی را در سبد انرژی این کشور افزایش داده و از مزایای اقتصادی و زیست محیطی این منبع انرژی بهره مند شوند.

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی